

DÉLSOMOGY

Megjelenik Szigetvárott hetenkint egyszer: Vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 korona. — Fél évre 4 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
— Egyes példány ára 30 fillér. —

Felelős szerkesztő:

BÁRVÁRTH GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Igmándi-utca 60 szám.

Kéziratott vissza nem adunk.

— Nyílt-tér garmond sora 40 fillér. —

A polgári iskola társadalmi hivatása.

A társadalmi élet folyton fejlődik, folyton új problémákat hoz felszínre. Természetes dolog tehát, hogy ha az iskola ezen problémákat sikerrel akarja megoldani, e fejlődéssel lépést kell tartania. Az iskola szempontjából az volna tehát a kívánatos állapot, ha a közvélemény a nemzet anyagi és szellemi munkásságának nagy kérdéseivel foglalkoznék. Erre a nemzetnek nagy szüksége van; mert sem az anyagi, sem a szellemi munkásság feltételeire, szükségleteire nézve nincsen eléggé tájékoztatva. Fel kell tárni a nemzet előtt ennek a szellemi és anyagi munkának összes kérdéseit, melyeket meg kell oldanunk. Nemzeti jövőnk egyedül az dönti el: tudjuk-e munkára nevelni a fiatal nemzedéket; igaz produktív munkára az anyagi és szellemi élet egész terén. A közel jövő nagy válságaiban csakis oly nemzedék állhat meg szilárdan, mely a társadalom minden terén megtalálja hivatását s ilyené válik: aki hitében erős, szellemében fenkölt, jellemében kristálytisza, vagyó-

nának birtokában gyakorlati s abból kiforgathatlan, s végül aki testileg edzett s ennelfogva a munkában kitartó.

Nincs művelt állam széles e világon, hol oly tatóngó úr választaná el az iskolát a társadalom rétegeitől, mint amilyen nálunk. Ennek egyik oka onnan van, hogy a tanügyi politika évtizedek óta nem kereste, még kevésbé iparkodott biztosítani az iskolai nevelés s a mindennapi kölcsönhatást. Ebből aztán kettős veszedelem származott. Az iskola nem értette meg a társadalomnak anyagi és erkölcsi szükségleteit, ami neinsokára azt eredményezte, hogy a társadalom is annál inkább kezdte meg nem érteni az iskolák feladatait. Ehhez járult aztán az, hogy amily mértékben távolodott el az iskola a való életől, annál jobban megrendült a társadalomnak is az iskolák nevelő hatásába vetett hite.

A társadalom minden országban különböző rétegekre oszlik és különböző érdekek szerint csoportosul. De ennek kimondása nem jelenti a társadalmi harcot, hanem a különböző érdekeknek azt a kiegyenlítését, mely azok kölcsönös mérlegelésével előáll.

A nemzet testének derekát, java

erejét, a polgári elemet meglehetősen elhanyagoltuk eddig. Tagadnunk nem lehet, hogy kormányzatunk minden egyes ágában, de különösen az oktatás és nevelés terén — szükkeblűek voltunk szükségleteivel szemben; el kell ismerünk, hogy érdekeit nem ismáptottuk, nem karoltuk tel eléggé.

Az élet bizonyít. Egységes magyar társadalom ma sincsen még. Nemzeti törekvéseink számára sem tud megszületni a közös öntudat. Az a 18 milliónyi magyar állampolgár ma sem tudná megmondani, hogy külön-külön milyen közös eszmény számára dolgozik, s mely cél felé tör? Csak, ha az államalkotó elemek, a polgári osztálynak érdekeit fogják nálunk is összhangba hozni az iskolai neveléssel: képzelhető ebben az országban egészséges társadalmi élet. Ez az első nemzeti feladat, melyet követelnünk kell, ha azt akarjuk, hogy itt egy erős magyar nemzeti állam legyen.

A nemzet ifjúsága, sajnálatos iskolai rendszerünk következtében, folyton távolodik attól az ideáltól, melyet mi a nemzeti neveléshez fűzünk. Legfőbb oka ennek az, hogy mint fölösleges terhet dobta ki az iskola a ne-

Hangulat.

Ej van. Az ég ez a kaczer,
Könnyüvéru dáma,
Miriádnai csillagot fon
Éjsötét hajába.
A holdat is odatüzi
Kontya tetejébe,
S le-lepillant a Dunába:
Szép-e? Vajjon szép-e?
Mint a vastú a delejhez,
Tapad szemem rája,
Odaszögez az ablakhoz
Titokzatos bája.
S mig niteget, mig csalogat
Csalfa mosolyával,
Napsugaras álmaimat
Ragadja magával.

Földes Imre.

Farsangi alakok.

— A „Dél-somogy“ eredeti tárczája. —
Irtá: **Vértesy Gyula.**

A tapasztalt harcos.

Sok bái éjszakát harezolt már végig. Nem sokára jubilálhatna is, ha ez a jubileum nem menne ifjúsága rovására is. De így kár lenne emlegetni, hogy ez már a tizenötödik farsang. Mert bár milyen szavahihető ember is Dr. Gerlesy Döme miniszteri segédtitkár ur, még sem hinnék el neki, hogy tiz éves korában már rendező volt valami bálon. Pedig ő szereti magát 25—26 éves fickónak kiadni. S valóban mikor úgy jól kicsipre uj pompás állásu frakkjában, kifogástalan fodros ingében, gomblyukában nagy, fehér szegfüvel, ruganyos fejedelmi léptekkel belép a bálterembe, minden leány-

szem vágyva tekint feléje és a mamák összszebujva leányaikkal, ezt suttojják:

Milyen csinos fiu a titkár ur!

A titkár ur tudtában is van ennek. Talán kelleténél is jobban. Minden mozdulata, minden tekintete mintha azt mondaná:

—Nézzetek reám, mamák és eladó leányok! Erős vagyok és egészséges, naponta hizok és hideg bedörzsöléseket veszek. Jó állásom van, a családom előkelő, a nevem tiszta. A kit kegyeskedek majd a feleségemé tenni, az méltóságos asszony lesz! Mert elvégre minden segédtitkárból titkár, titkárból osztálytanácsos, abból pedig miniszteri tanácsos lesz. Igyekezetek meghódítani! Kapható vagyok! Mind mostanáig nem tettem meggondolatlan házassági ígéreteket. Ennyi előnyhöz képest mi az a 8—10000 forint adósságom. A leányt a kit elveszek,

Pontos kiszolgálás!

HEISLER FERENCZ és TÁRSA férfi- és női divatáruházában

Az összes tavaszi újdonságok megérkeztek.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanoncznak felvétetik.

Céd.

Szabott árak!

velést. És ennek a hatását soká meg fogjuk érezni. Annnyival is inkább, mert vegyes nyelvű, kevert nemzetiségű nép vagyunk, s az élet minden mozzanatában nekünk van legnagyobb szükségünk arra, hogy ifjuságunk értelmi fejlesztése mellett nagy gondot fordítsunk arra, hogy benne a judicium úgy fejlődjék, hogy az védelem legyen számára a társadalmi széttagolás, a nemzeti elcsenevés ellen. Ebben az irányban sok mulasztás történt, minek nyomát látjuk abban, hogy az utóbbi évtizedek iskoláiból kikerült ifjuság előtt szinte félelmetes minden olyan törekvés, mely tul akar törni az aggkorba esett közélet megszokott szűk korlátain.

Ideje volna már helyreállítani az iskola nevelő hatását, az ifjuságot megmenteni az ujkori skolasztika békóitól s megadni neki a lehetőséget arra, hogy judiciumát úgy fejlessze, hogy annak a világosságánál értékesítse azt, mire az iskola szellemileg és testileg vezette.

(Folytatása következik.)

Donszky Lukács.

Márczius 15-ike.

Még messze van, de azért foglalkoznunk kell vele, hogy méltóan megünnepelhessek. Ideje volna, hogy a magyar társadalom végre fölsimerné e nap történelmi nagy jelentőségét és szívvel-lélekkel részt venne annak megülésében annál is inkább, mert ma már ennek politikai akadályja nincs. Javaslatokat az ünneplés módja és mérete iránt ezuttal nem teszünk, csak figyelmeztetni akarunk, hogy közeledik a nemzet nagy napja. Utmutatásul azonban mégis közöljük Pécs szab. kir. város minap hozott közgyűlési határozatát, mely márczius 15-ének megünnepeléséről szól.

A „Pécsi Napló“ írja: „Március 15-ének megünnepelése. Horváth István, Nemes Vilmos dr. és Bodó Aladár dr. azon indítványt fordultak a közgyűlés elé, hogy az 1848 nemzeti és demokratikus eszme meg születésének évfordulóját méltóan ünnepeljék meg városzerte, hogy az utóemzedék is teljes tudatára ébredjen ezen nagy nap jelentőségének. Az indítvány oda tendál, hogy márczius 15-én az összes városi kegyuri templomokban úgy most, mint a jövőben istentiszteletet tartanak, melyre a város hívja meg a hatóságokat is, azonban ünnepélyeket tartanak minden iskolában, melyeken e nap jelentőségét méltatják. A város kérje fel az összes felekezetek lelkészeit istentiszteletek tartására és az ünnepély külső fényének emelésére ezen napon lobogózza föl a polgárság házait. A tanács az indítványt minden pontban magáévá téve, azt a közgyűlés élénk helyesléssel határozata emelte és így március 15-én most és a jövőben ünnepelni fog az ifjuság addig is, amíg az április 11. határnap megváltoztatásával március 15. pirosbetűs ünnepe lesz a magyar nemzetnek.

Ennek a nagy, intelligens és előkelő magyar városnak határozata azt hisszük buzdító példa lesz és megtanulja belőle mindenki, hogy márczius 15-ikét merő banketozással megülni nem lehet főleg olyan helyen, hol nemzeti történelmünk nagy és dicső eseményeire játszódtak, mint a minő végtelen szerencsénkre és büszkeségünkre — Szigetvár is.

T. Olvasóinkhoz.

Visszatértünk. — E számtól kezdve lapunk ismét előbbi alakjában jelenik meg. Sikerült végre Kozáry Ede nyomdatulajdonossal újból megegyeznünk és most már ismét összekötésben vagyunk a helyi nyomdával.

A t. helybeli előfizetőink most már a lapot kora reggel kapják, úgyszintén a vidékiek is pontosan fogják kézhez venni.

Ezen értesítésünk szives tudomásul vétele után kijelentjük, hogy dacá-

ra a nagyobb anyagi áldozatnak, lapunk előfizetése marad a régi és pedig:

Negyed „ 2 K. 50 f.
Fél „ 4 K. —
Egy évre 8 K. —

Előfizetéseket, hirdetésekent ezentul elfogad Kozáry Ede könyvkereskedő és a kiadóhivatal.

Tisztelettel

A „Délsomogy kiadóhivatala.

Betiltott szociálista népgyűlés.

Lapunknak jelentik, hogy Nagy János és társai a mai napra Szigetváron a „Zöldfa“ vendéglő udvarában levő egyleti helyiségben, alakuló szakgyűlés tartását jelentették be a következő napirenddel: 1) A munkás képző tagjaival együtt beolvad a földmivelők országos szövetségébe. 2) A földmivelők szövetség célja és haszna.

Mint értesülünk Hegyessy János járásunk főszolgabírája a gyűlés megtartását nem vette tudomásul és azt a következő elutasító határozattal betiltotta.

Véghatározat.

Nagy János és társai azon bejelentést, mely szerint f. évi február 24-én d. u. 3 órakor Szigetváron a Zöldfa vendéglőben alakuló népgyűlést tartanak, — tudomásul nem veszem és a gyűlés megtartását megtiltom.

Indokok: Szigetvár és vidéke mezőgazdasági munkásai között egy idő óta elkezdett izgatás folyik, melynek szomorú eredménye már is az, hogy a mezőgazdasági munkások és a földbirtokos osztály szembe áll egymással. Az izgatás célja az, hogy a munkás az aratási munkára el nem szerződven, a birtokos osztályt a munkás hiány azon kényszerhelyzetbe hozza, miként a munkás által felállított súlyos feltételeket is teljesíteni legyen kénytelen.

boldoggá fogom tenni, feltéve, hogy a tizezer forinton kívül van még negyvenötvenezer forintoskaja! Pályázatok! Szabad a verseny.

A pályázók névsorával jó előre fel van szerelve. Biztos adatai vannak a bálozó kisasszonyokról. Az új felhajtást mint mondani szokta, hamarosan elkönyveli a régi közé.

S mielőtt be engedi magát mutattatni valamelyik új bál csillagnak, előzetesen biztos tudomást szerez mindenről ami az illető hölgyre vonatkozik. S különösen nagy figyelmet fordít a vagyoni viszonyok miképpen állására, mert elvégre helyrehozhatatlan hiba lenne pl. második négyest vagy souper-csárdást táncolni olyannal, a kinek nemcsak tüntető apanázsa, de meg az a rongyos tizezer forintja se lenne meg, a mit a hitelezők már oly rég óta várnak.

Azonban dicséretükre legyen mondva, elég türelmesen várnak. Mert az okos titkár ur minden farsang elején tud valami csalétket beadni:

Feljön a Melanie a Bácskából. Távoli unokahugom. Igaz ugyan csak háromezer holdja van az öreg rácznak. De még szerzhet hozzá. És egyetlen leány: Az anyja

nem él. Nincs anyós, ez maga töke!

Arról azután nem tehet a titkár ur, hogy Melanie kisasszony fejét meg ott lent elcsavarta egy bunyevác legény, hogy a farsangolás elmaradt.

— Gombház, — gondolja a titkár ur, miközben új farsangi terveket sző, mely tervek erősen érintik az államtitkár ur nevelt leányát, nemkülömben Z. kisasszonyt, a gazdag építész leányát.

Ezekkel foglalkozik legtöbbit. De azért még sem szenteli magát teljesen nekik. Mert elvégre még bizonyos, hogy az államtitkár ur fog e valamit tenni a fogadott leánya férjeért, ha pedig nem tesz, akkor megeheti a koldus kisasszonyt, neki nem kell. — Az építészekre pedig rossz idők járnak: egy szép napon belekracholhat az öreg, s akkor mi lesz.

Hanem azért a második négyest mégis Z. kisasszonnyal táncolja, a souper csárdás négy újráját pedig a másik kintüntetett kisasszonnyal. S hogy a hasznost a kellemessel is összekösse, mert a fent említett két kisasszony bizony nem bővelkedett sem testi sem lelki szépségben, hát leereszkedett a kis Mártához is, a székesfőváros legbájosabb s legjukkerebb fekete kis ördögéhez,

akinek hozománya fillérenyi sincs, de van két fekete szemé, meg olyan gömbölyű fehér válla, hogy a titkár ur bizony úgy egy-egy keringő után, miközben úgy hozzá simult az a kis ördögös portéka, mint valami szerelmes kis macska — arra is kegyeskedett gondolni, hogy ezt a gyereket talán el lehetne venni hozomány nélkül is.

Hanem ez csak úgy átfutó röpké hangulat volt. Mert mit csinálna a hitelezőivel? S hogy tudna megélni a fizetéséből ezzel az elkényeztetett kis babával?

A bál utáni kávéházi konyakozás közben, hogy valahogy ostobának ne tartsák a barátai, a ki beleesett a kis ördög hálójába, hat eleve ki is jelenti:

— Ugy látszik szerelmes belém a kis csike! Hogy a vállamra hajolt! Szegény, sajnálom, de bizony isten nem vehetem el.

Lehetséges, hogy ugyanakkor, mikor a titkár ur ezt a kijelentést tette, odahaza a kis fekete kisasszonyt szidta a mamája:

— Ugyan mit foglalkoztál annyit azzal a hozomány vadással? Érdemes is! Az ugyan nem vesz el!

— Hadd bolonduljon a szegény. Ne főlj, úgy se mennél hozzá! Vegül! Ugy liheg! S látszik hogy festi a bajuszát.

Ezen izgatás a helyzetet a legfeszültebbé tette s a birtokos osztály arra a vég-ső lépésre kénytelen magát elszánni, hogy idegenből hozat munkásokat s a helybeli munkások azáltal kényerüktől fosztatnak meg.

Pedig ez csak néhány lelketlen izgató műve, mert sokan fordulnak hozzám titokban akik örömezt leszerződne, ha társaik erőszakoskodásától nem tartanának. — Ilyen irányú izgatásnak adnék tápot és a szervezkedésre alapot, ha tervbe vett gyűlést tudomásul venném.

Mivel pedig a béke megteremtése hivatali állásomból való kötelességem, — mivel annak legnagyobb akadályát az összejövetelekben és gyűlésekben látom hol az izgatóknak tág terük van veszélyes tanaik hirdetésére, — a gyűlést addig míg a mostani szomorú viszonyok helyes megoldást nem nyernek betiltom — s ily gyűléseket tudomásul nem vehetek.

Szigetvár, 1907. febr. 14.

Hegyessy főszolgabíró.

H I R E K.

— **Személyi hir.** *Olay* Lajos, kerületünk országgyűlési képviselője a tegnapi este vonattal Budapestről, városunkba érkezett.

— **Támadások Kossuth ellen.** A koalíció ellen megindult felháborító hajszába némely jól ismert lap újabb *Kossuth* Ferenc személyét is bele vonta. Bár az össze-vissza felhozott rágalmozó gyanúsítások magukon hordják a valótlanosság bélyegét és nem érdemlik meg, hogy azokkal bárki is foglalkozzék. A Magyar tudósító illetékes helyről nyert értesülése alapján kijelenti, hogy ezek a gyanúsítások nélkülöznek minden alapot és nem egyebek, mint gonosz célzatu koholmányok.

— **Előléptetés.** *Kapossy* Iván helybeli káplánt a megyés püspök a székszárdi helyvárosi-plébániához helyezte át. A távozó káplán 5 évet töltött köztünk. Előléptetésén örülünk és kívánjuk, hogy Székszárdról már mint plébános távozzék. Utóda *Tóth* Lajos bogdásai káplán lett.

— **A Délsomogyi takarékpénztár.** ma délelőtt 10 órakor tartja saját helyiségében évi rendes közgyűlést.

— **Festőművészeti tanulmányut.** A tehetség érdemes elismerésének az eredménye, hogy a kultuszminiszter *Muszczy* Ágost szigetvári polg. iskolai rajztanárt a jelen tanév második felére az előadások alól fölmentve szabadságolta azért, hogy festőművészetének újabb irányítása céljából — államsegélyezéssel — Párizsba mehessen. A magunk részéről mindenkor méltányolni tudtuk *Muszczy* művészi törekvéseit; városunkban rendezett kiállításával pedig közönségünk műértőinek teljes elismerését nyerte meg. E tanulmányutjához sok sikert fűzünk és örömmel várjuk vissza. Helyettesse az iskolánál *Bedő* Zsigmond közép iskolai rajztanár lesz.

— **A „Szigetvár vidéki gazdakör“ alapszabályait** a tagsági és belépési nyilatkozatokkal együtt, a héten küldték meg az érdeklődő közönségnek. Az alapszabályból kitűnik az egyesület közhasznú és áldásos működése. Az egyesület elnöke gróf *Hoyos* Miksa titkára *Mandeville* Frigyes. A gazdakör központi ügyvezetésének székhelye Szigetvár. Mi részünkről üdvözöljük az új egyesületet városunkban és kívánjuk, hogy működését siker koronázza.

— **A honvédtisztek egyenruhája.** Az összes honvédkerületi parancsnokságokhoz rendelet érkezett, amelyben a honvédelmi miniszter azt közli, hogy a honvédtisztek új egyenruhájáról kiadott rendelet megváltozik és a zubbony helyett újból a régi egyenruha viselését rendelte el. A mostani zubbonyt a tisztek két évig viselhetik.

— **4000 új teherkocsi.** A MÁV. vonalain hónapok óta uralkodó forgalmazavar *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter egy nagyarányu vasuti beruházással szünteti meg. A minisztertanács 60 millió koronát szavazott meg az államvasutaknak vagonok és lokomotívok sürgős beszerzésére, 129 lokomotívot, 900 személyszállító vaggont és 4000 teherkocsit fognak rendelni.

— **Póttartalékosok behívása.** Cs. és k. 44. Hadkiegészítő parancsnokság értesítése szerint az 1906. évben besorozott és póttartalékába helyezett hadkötelesek f. év április 4-én fognak 8 heti időtartamra kiképzetés végett behivatni.

— **Drága őz.** Még a vadászati tilalom idejében sem hagyják békességben a szegény üldözött vadakat. Mint tudósítónk jelenti *Pap* János és *József* katádfai legények a bodorfai erdőben egy kifáradt őztehenet f. hó 20-án botokkal agyonverték és másnap behozták Szigetvárra árulni. Szerencsésen túl is adtak rajta. Tíz koronáért vették meg közösen *H. Ö.* iparos és *P. M.* kereskedő polgártársaink. De rajt vesztettek, mert a csendőrök ezt megtudták és a vadászokat elcsípték s tőlük a 10 koronát, a vevőktől pedig az őzet elkobozták. Így tehát a vadászoknak pénzük, a vevőknek meg pecsenyéjük nem maradt. Az esetet a csendőrök bejelentették a főszolgabíróságnál és így valószínű, hogy drága lesz az őz.

— **Kéményseprési szabályrendelet a kamaránál** Somogyvármegye új vármegyei kéményseprési szabályrendeletét — mint tudjuk — még a múlt év utolsó évnegyedes közgyűlésén elfogadták. A szabályrendeletnek egyik leglényegesebb pontja, hogy a vármegye eddigi 12 kéményseprő kerületét 16-ra emeli fel. A kamara foglalkozott is a dologgal, de határozatot nem hozott, hanem kijelentette, hogy a szabályrendeletéről csak úgy adhat határozott véleményt, ha előbb az egyes kéményseprő mesterek jelenlegi jóvelméről és üzleti kiadásairól megbízható adatokat bocsájt Somogyvármegye a rendelkezésére.

— **Az idel fősorozás** március hónap 1-től április hó 30-ig tart s vármegyénkben két sorozó bizottság előtt lesz, amely elé az 1884, 1885 és 1886. évben született állítás kötelesek állanak. A sorozóbizottságok polgári elnöke *Sárközy* Béla alispán, esetleg annak helyettese lesz. A sorozás nálunk Szigetváron 3 napig tart és pedig márcz. 8-án a szigetvári, somogyapáti és szt. lászlói 9-én görögali, németladi, gy. melléki és n. hárságyi 11-én drávatoki, teklafalui és nagydobszai körjegyzőségekhez tartozó községekben illetékes állításkötelesek kerülnek a mérték alá. A sorozáskötelesek száma 679. Polgári orvos *Szendrődy* Károly dr. járásorvos a baresi járásban márcz. 14. 15. 16. és 18-án lesz a sorozat, polgári orvos dr. *Kronberger* Adolf járásorvos. Sorozáskötelesek száma 716. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Somogy megyében az összes hadkötelesek száma ez alkalommal 7310.

— **Megölte a pálinka.** A butító és idegölő pálinka, már sok szegény embernek vette el az esztét, vagyonát, utolsó fillérét sőt az életét is. Egy kiváló angol államférfi azt mondja, hogy szesz italok által több ember megy tönkre, mint a háborúk epidémiák, kolera és pestis következtében együttvéve. És igaz van, mert a hirtelen halálos esetek szív és agyszélhűdés mind az alkohol következménye. — Az alábbi eset is igazolja mind ezt: *Tódor* István helybeli 44 éves napszámos f. hó 20-án reggel 8 órakor otthon, később Ungár Simon szatócsnál, azután mostoha anyjánál Braskónénál, majd Somogyi János korcsmájában alaposan bepálinkázott. Ittas állapotban betért még *Franziszti* János sorompói korcsmájába, hol szintén egy deci pálinkát ivott és kérte a jelenlevők közül Szabó Pál vasuti pályáort, hogy fizessen még pálinkát, mert a korcsmáros felesége és *Etelka* nevű leány kájanem akartak neki hitelezni. A pályáor azonban azzal utasította el a részeg frátert, mondván, — ha kenyére kellene a pénz arra adnék de pálinkára nem adok. Ezután egy paprika árus emberhez fordult és azt mondta neki, hogy ő 28 deci pálinkát is megtud inni és fogadást ajánlt. A paprikás ember állta a fogadást és először egy fél litert hozatott, melyet 10 perc alatt elfogyasztott az erős alkoholistá *Tódor* és örömeiben összelelkeztek csókoloztak, majd táncoltak. De egyszer csak elszédült és lerogyott a részeg emker, kit a paprikaáruló egy sarokba lefektetett, feje alá 2 göcsöt tett. A korcsmáros délután 1 órakor tért haza és ügyet sem vetett a berugott atyafira, mert ez már máskor is ott szokta kialudni mámorát. De azért még is többször megnézte — folyton horkolt. Ugy esti 6 óra tájban elcsendesedett. A korcsmáros föléje hajolt és költögetni kezdte, de hiába, mert nem mozdult többé, megölte az alkohol. Az esetet nyomban jelentette. Az orvos rendőri vizsgálat alkalmával a hullát fölbontották és szívszélhűdést állapítottak meg az orvosok. A paprikás ember nyomtalanul eltűnt a korcsmából, de utána a nyomozás folyamatban van.

Hölgyeim és Uraim! Saját érdekükbe rendeljenek mintákat az új

posztó nagyraktárból

TELEFON 413.

hol gyári áron vásárolhatnak. — Kiváló tisztelettel

TELEFON 413.

KRAUSZ ARNOLD, férfi és női posztó nagyraktára PÉCS, Király-utca 15. (Hattyu-épület.)

— **Töltények áremelése.** A revolver és fegyvertöltények árát a gyárak, tekintettel a nyersanyag drágulására, 14—15%-kal fel emelték.

— **Uj lap.** Vettük e héten a „Kisújszálási hirlap” társadalmi és szépirodalmi hetilap **úgyesen szerkesztett első számát.** És örvendve látjuk hogy e lapnak főszerkesztője a **tőlünk nem régen eltávozott dr. Berkes Móricz igen tudományos és tehetséges ügyvéd.** A felelős szerkesztő pedig **Dr. Deák Sándor.** Üdvözöljük, sokszerencsét és kitartást kívánunk e rögös pályán kedves doctor ur.

— **A legnagyobb takarmányrépa termékek.** Elmultak azok az idők, a mikor a gazda már azzal is meg volt elégedve, ha csak nagy mennyiségben termelt takarmányrépája. Ma már a legkisebb gazda is tudja, hogy nem abban áll a répa értéke, ha telerakja a jószágnak a beleit, hanem arra kell a főszólyt helyezni, hogy mekkora tápérték van a répának. Hogy nagy tápértékkel bíró répát nyerhessünk, szükséges, hogy anyarépák (magrúpák) legalább 4—8 kiló súlyúak és tápértékükre nézve a leggondosabb módon egyenként **vegyleg megvizsgálva legyenek.** Jelenleg nem létezik más cég a budapesti **Mauthner Ödön** cs. és kir. udvari magkereskedésén kívül, mely ily nagy gonddal termeszett répamagot hozna forgalomba. Ezen répamag e mellett még impregnálva is van, miáltal sokkal gyorsabban kel ki és a rovaroknak is ellentáll. Ajánlatos tehát, hogy csak **Mauthner-féle impregnált csillagjegyű répamagot** vessünk, a csekély árkülönbözet százszorosan megtérül a biztos és nagy termés révén.

— **Meghívó.** A Szigetvári kereskedő ifjak f. évi márczius hó 2-án a Kaszter-féle szálló összes termeiben jótékony célú Tánccmulatságot rendeznek. Belépődíj: Személyjegy 1 kor. Családjegy 2 kor. 40 fill. Kezdeté este 8 és fél órakor. A zenét egy elsőrendű vidéki zenekar szolgáltatja.

— **Marczaliban tilos a házalás.** A kereskedelemügyi miniszter Somogyvármegye Törvényhatósága által a házalókereskedésnek Marcali község területén való eltűntása tárgyában alkotot szabályrendeletét **jóváhagyta.** (Nálunk sem ártana szerk.)

— **Haszonállatok összeírása.** A földmivelésügyi miniszter leiratot intézett Somogyvármegye alispánjához, hogy a vármegye területén a tenyésztés és haszonállatokat irassa össze. A rendelet értelmében összeírandók a szarvasmarhák, még pedig a bika, ökör, tehén, üsző és tinó, valamint a többi haszonállatok, így a ló, szamár, öszvér, sertés, juh és kecske faj, kor és ivar szerint.

x **Ingyen és bérmentve** küldi a „Mille-nium-telep” Nagyösz. Torontálmege minden érdeklődőnek műmellékletekkel díszített magyar vagy német vagy román vagy szerb nyelvű főárjegyzékét a legjobb fajú és minőségű szőlőoltványok és lugosoltványokról, melyek ott a legolcsóbb árban, szakavatott kezelésben kaphatók.

x **Erős sovínista** ugyan, de derék magyar ember Szalay Farkas honfitársunk, ki felbuzdulva a Klondykeben hirtelen meggazdagodott aranyásók sikerein, maga is elindult az aranytermő, hó és jégborította, távol Észak-amerikába. Hogy azonban hazájá-

tól távol is kifejezést adjon magyar érzelmeinek, még itthon ellátta magát megfelelő ruházattal, fegyverrel, szerszámokkal sőt, tekintettel a Klondykeben uralkodó rengeteg drágaságra, még élelmiszerekkel is, melyek között élelmi és gyógyszer gyanánt néhány tucsat négyesillagos Esterházy cognac foglalt el tekintélyes helyet. Igaz ugyan, hogy, mint Szalay írja-nagy beviteli vámot szedtek be rajta partraszállásakor, de majd megfizetik neki a Klondykeiek minden cseppet arannyal, már pedig, ha ez tény, akkor Szalay uram akár egy csákányvágást se tegyen, mert magából, a vele vitt Esterházy cognacból is meggazdagodhat. Amit tiszta szívből kívánunk is neki.

Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylete.

Fölvívás.

„Segíts magadon az Isten is megsegít!” Ezen jelszóval alapítottuk a „Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjegyletét” 1893-ban Budapesten azon czélból, hogy még a legszerényebb jövedelmű munkásembernek is lehetővé tegyük, hogy a maga és családja jövőjéről gondoskodhassék, és ne legyen kénytelen nyomorogni, koldulni, ha gyógyíthatatlan betegség, baleset, testi vagy szellemi elgyöngülés következtében, vagy az aggkor beáltával munka- és keresetképtelenné, rokkantá válik.

Azóta 14 esztendő telt el. Kitartó munka és sok küzdelem eredményeképpen a kimutatást adjuk a szíves olvasónak. Olvassa el mindenki, ki mindennapi kenyerét munkával keresi meg; mérítsen hasznos tanulást és okulást abból; mert semmire sem számíthat valaki oly biztonsággal, mint arra a mihez jogot szerzett azzal, hogy illetéket fizetett a ki egyletünknek tagja: rokkantsága idején sem az állam, sem a társadalom, sem a család gyámolítására nem szorul, hanem az egylet által nyújtott segélyből szerényen, de tisztasségesen megélhet. — E kimutatásunkból meggyőződhetik mindenki arról, hogy egyletünk 1903 óta, a mikor a segélyezést megkezdte, összesen 46 hónap alatt több mint száz ezer koronával segélyezett 143 rokkant és elaggott munkást és egyéb foglalkozásu embertársat, 36 árvának nyújtott 14. életévükig neveltetési járulékot, azonkívül számos özvegyet is gyámolított.

Egyletünknek most 44.000 fizető tagja van szerte az országban és 149 fiókpenztára, hol a tagok kényelmesen fizethetik a tagsági illetéket. Vagyona mely a lehető legbiztosabb alapon van elhelyezve, 1907 február hó közepén 2.450.000 korona.

Alapszabályaink szerint tagja lehet egyletünknek minden munkás, önálló iparos, kereskedő, tisztviselő, vagy bármely más rendes foglalkozással bíró férfi és nő a 14 éves életkor betöltése után korkülömbőség nélkül és orvosi vizsgálat mellőzésével. Tanonczok is fölvetetnek. *A tagok az I. osztályban 20, a II-ikben 24, a III-ikben 30 fillér heti illetéket fizetnek.* Az illetékek pontos fizetése fejében már tíz évi tagság után a tagnak keresetforrásul szolgáló foglalkozásában bekövetkezhető rokkantsága esetén 8 kor. 40 fill., 9 kor. 80 fill., illetve 11 kor. 90 fillér rokkantsegélyt nyújt hetenkint, míg

él, vagy pedig ideiglenesen addig míg munkaképességét visszanyeri. A heti segély évről-évre nagyobb lesz a szerint, a mint a tag később válik munkaképtelenné. Negyven évi tagság után életfogytiglan élvezi a tag a 12, 14, illetve 17 korona nyugdíjat, tekintet nélkül munkaképességére. A segélyre jogosult (tíz éves) tag halála esetén a hátrahagyott árvák neveltetési járulékot kapnak addig míg a 14-éves életkort el nem érik; az özvegyek pedig végkielégítésben részesülnek.

Beiratási díj személyenkint 1 korona 20 fillér. Be lehet iratkozni a központnál, vagy a 149 vidéki fiókpenztár bármelyikénél és a tagsoportok vezetőinél. Egyes vidéki tagok postautalványokon iratkozhatnak be s a továbbfizetést szintén postautalványon vagy postatakarékpénztár útján eszközölhetik, tetszés szerint havonként, negyedévenként (13 hétre), félévenként, de mindig előre. A Tagsági szám és a fizetendő hetek száma a központnak minden esetben megírandó és kézbesítési díj fejében 4 fillérrel több küldendő. A mely városban a tagok száma az 50-et meghaladja, ott fiókpenztárakat alakítunk. — Az egylet czímét kérjük pontosan kiírni és mással össze nem tévesztetni. — Ügynököket nem tartunk.

Ajánljuk ezt az igazán közhassznu intézményt a társadalom jóakaratu figyelmébe de különösen a hatóságok, munkaadók és munkások általában az érdekeltek pártolásába.

Közgazdaság.

□ A gazdasági munkások segélyezése.

A munkástörvény elrendelte, hogy minden község munkássegélyalapot létesítsen s abból adjon kamat nélküli segélyt a megszorult jóravaló munkásoknak. E munkássegélyalapot 1898 óta a kormány a költségvetési törvény alapján arányosan támogatta. Most **Darányi** földmivelésügyi miniszter a községi munkássegítő alapok támogatására Somogy-, Szilágy- és Bars megyéknek 6000—3000 k. államssegélyt utalt ki.

□ **A vetések állása és a mezőgazdaság állapota.** (A m. kir. földmivelésügyi miniszterhez a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.) Bö havazás és hideg zord idő jellegzi a lefolyt időszakot. Mint-hogy a vetéseket kivétel nélkül — néhol csekélyebb, másutt nagyobb mértékben — hó borítja a vetések telelése fölül véleményt mondani korai, bizonyos csupán az, hogy a gabona vetések jobbra országsszerte kielégítően kerültek hó alá, bár néhol az egerek okozta károsítás miatt hibás vetések is voltak. Szörványosan még most is láthatók egerek, amelyek pusztulását már csak az olvadással lehet remélni. A hegyi- és dombvidéken a túlságos nagy hó aggodalmat okoz, árvízről tart a gazdaközönség. Az erős és hosszasan tartó tél miatt a Donantul némely részében az alomszalma és itt-ott a takarmány is fogytán lévén, takarmány hiánytól félnek, másrészt az ország nagyrészében nem csak alomszalma, hanem ezéna is bőven van, mellyel a helyi-ül-közel mutatkozó hiány könnyen lesz ellensúlyozható. Az állat-állomány nagybárra jó kondíció k özött van és jól is telelt. A gazdasági munkálatok az erdeit kivéve, szünetelnek. A trágyaki-hordás folyamatban van.

CSARNOK.

A kánya.

(Charles Richet.)

Franciaország s Németország közt, tág mezőn
Zord szikla áll merőn.

Mély árnyában mit a sík buzaföldre vet,
Vén kánya apó tart ott böles beszédekot:
„Sok kincse-java közt az anyaföldnek
Fiuk — hallga — mit tartok legkülömbnek!
A legdrágább falat,
— Mása alig akad —

Az emberhus vonagló, véres koncza . .
Ah —! én izleltem . . . beszélhetek róla . .
S vágyam semmi más nem vonzza azóta!
Az iskolában — hiszen tanultátok —
Hogy valamikor Jupiter apátok
Kedvben járni kányaőseinknek
Prometheust a bérchez láncolá meg . . .
Az ő vére szállt örökségbe rátok!
„Dús áldás néktek az az átok.”

A kányafiuk meglepődve néztek:
Apánk igazad van bizonyára néked! —
A párolgó emberezfát pompás lehet —
De az ember aligha ért egyet veled!
Csodás izes falat,
De vészthozó nagyon!

S ha rózsásan pirul a kánya-asztalon
Ránk tör bus viharként az emberi harag
Bősz menyköve harap
S enyészetbe ragad.

S a kánya szólt: Ilyen félnék minden gyerek.
Nem érti még a módját s ok nélkül remeg.
Halljátok hát! Az ember maga ad tinéktek
Fölséges ebédet!
Csak a buja réthez ne menjetek közel
Hol báránya legel
Azokat szerető gonddal, jól őrzi meg.
S ha bántod, jaj neked!

Nem, nem! a mi számunkra más a martalék
Bárány, pulyka, üsző inyünknek nem elég!
Ad jobbat az emberiség.
Van rá mód fölséges! a neve: — háboru!
Számunkra kövér tor, cseppet se szomorú . .
Ah! izleltem egykor, s hiu félelmetek
Hagyjátok abba gyerekek,
Vigadjatok, örüljétek!

Tudjátok meg, hogy a kardpengék s fegyverek
Nekünk aratnak zsákmányt, s dús győzelmeket
Csak türelem fiuk, s egy nyájas szép napon,
Megindul a népség e fehér utakon;
S tul az ösvényen jó a többi,
Mind — előre nyomulnak ölni!
Vén szakálás ágyujok sulyosan dörög
És piros losz a rög,
Ezer mellkas hörög.

S ti biztos fészketekben, ott fenn magasan
Hol a szabadságnak hön izzó napja van,
Csak szépen várjátok. —
Elhalnak a jajok
— Nen lesz panaszra ok —!

Halkan suban alá az estnek bibora
S kész a nagy lakoma.

Szirtes lakunkból halljuk a győztes szavát
És bármelyik is ül diadal! odaát,
Az igaz győzelem egyedül a mienk:
A halott, haldokló s a sebesült a mienk!

Csak minékünk készül a préda
Nekünk terül az asztal még ma . . .

Hullán a hulla . . . egész tornyos hegytető
Számunkra termékeny, virágzó legelő.
S ha részét kérni a királyi lakomán,
Megjelennek hollókomám,
Ne irigykedjétek,
Hadd egyék veletek! —
Jut is, marad is, van elég,
Megáldá asztalunk az ég . . .

Rövidre fogom már fiaim — végezek —
Gyöngéd elmétek még csak azt jegyezze meg:
A kányákért hőbb barát szíve nem ver
A *bestiánál*, melyek neve: — ember.”

M. Kornis Aranka.

Kiadja a szerkesztőség.

NYILT-TÉR.

Ezen rovat alatti közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Paszita pap nélkül.

E hó 4-ik napján a jóságos Isten egy
fiu gyermekkel áldott meg és miként az a
zsidóknál, szokás a születést követő 8-ik
napon a kis gyermeket felavattuk Izrael
sorába.

Mi sem természetesebb, mint hogy ez
ünnepélyes szertartásra elsősorban meghiv-
tam Dr. Mandl Ármin szigetvári főrabbi urat
két izben is, a ki meg is ígérte, hogy el
fog jönni. A kérdéses napon a legnagyobb
meglepetésemre a hitközségi szolgálatján azon
üzenetet vettem a lelkiatyámtól, hogy men-
jek el még egyszer érte, ámde eleve is
megjegyzti, hogy ha gyermekemre áldást
akarok ajkairól hallani, úgy készítsek 10
koronát.

Nekem sokkal jobb izlésem van, sem
hogy ilyen ajánlatot egy paptól elfogadjak.
S így esett meg a ceremónia pap nélkül.
Bár most is sajog apai szívem a fájdalom-
tól, elfogulatlan kritikát óhajtok gyakorolni
a rabbi ur ténykedése felett. Köztudomásu
tény, hogy egy felekezeti sem kíván annyi
áldozatot híveitől, mint a zsidó, — különö-
sen áll ez a szigetváriakra, a hol a hívek
szinte görnyednek az egyházi terhek sulya
alatt. Én magam csupán cultus adót fizetek
170 K.-t évente, de nem tülzok, ha 250 ko-
ronára teszem az összeget, melylyel évente
a hitközség terhehez járulok.

Az egyházi terhek mellett ma a kere-
seti viszonyok is oly rosszak, hogy megéri
az ember magát családjával eltartani. Ez a
szomorú állapotot igazán csak akkor váltja
fel egy kis öröm, ha gyermek születik, s
épen a pap volt az, a ki ezt a kevés örö-
münket is elkészerítette.

Ha már engem nem kimélt a rabbi ur,
tekintett volna a gyermek édesanyjára, arra
a „zsidó anyára“ a kit a rabbi ur oly szí-
vesen vesz szónoklata szárnyaira, de a kit
betegem nem átalott felizgatni azon ténye ál-
tal, hogy azt a kis csemetét a vallás kegy-
szereiben nem részesítette.

Nagyon szomorú a szigetvári zsidók
sorsa, ha már az Uristenhez imájuk csak
arany létrán juthat, melynek talán minden
foka külön díjazás alá esik, s még a leg-
első fokozat is 10 koronába kerül.

Ezek után a művelt közönségre bízom
eljárás-e az egy zsidópaptól?

Példát vehetne a katolikus paptól, kit
ha éjjeli álmaiból zavarnak meg, hogy a hal-
doklónak utolsó kenetet adjon, szent ihlet-
tel teljesíti kötelességét, nem kér díjat, mert
felesküdt kötelessége teljesítésére.

Ugy bizony rabbi ur!

Kertész Miksa.

Bucsuzás.

Miután sürgősen kellett Szigetvár-
ról távoznom, jó ismerőseimtől ez uton
bucsuzom.

1907. febr. 20.

Kapossy Iván
káplán.

Ház eladás

Szigetváron a nagykanizsai
országuton levő 617. számú
ház, szabad kézből eladó.
Ugyanott április 1-re lakás bolt-
helyiséggel kiadó. Bővebbet:

Szabó István

szításmesternél.

BREUER FERENCZ BARCSI CZÉG TÜZIFA-ÁRJEGYZÉKE.

Van szerencsém Pivnica, Bastaji és Daruvár (Slavonia) ál-
lomásokon fekvő készletemből ajánlani;

egészséges szép bükkhasábfát K. 150

egészséges szép gyertyanhasábfát K. 160

10000 kg.-ként bérmentve Szigetvár állomásra állítva.

Fizetési feltételek: A megrendelés alkalmával vagononkint
K. 50. — beküldendő, a maradvány utánvétellel szedetük be.

Becsés rendelményöket kéri teljes tisztelettel

Breuer Ferenc Barcs 1.

Pécssett Hell! — Bécs nem kell!

Ha órát, ékszer vagy bármely dísz-
tárgyat alkalmi ajándéknak vásárolni
akarunk, úgy forduljunk bizalommal
Hell S. József mű-órás és ékszerész-
hez, hol nagy választékot talál olcsó
és pontos kiszolgálás mellett. Tessék
egy próba-bevásárlást tenni vagy ké-
pes árjegyzékemet kérni.

Saját óra és ékszer műhely.

HELL S. JÓZSEF

mű-órás és ékszerész

Pécs, Király-utca 20 szám,
a világító óránál.

Eladó vasuti vendéglő és szálloda.

Baranyaszentlőrincen a vasutállomásnál levő egyemeletes jó-
forgalmu szálloda és vendéglő, mely áll: két nagy étterem és (sön-
téből). Az emeleten 4 vendégszoba és 3 lakószoba a vendéglősnek.
Megfelelő konyha, éléskamra és pincéből. Ezenkívül fedett nyári
helyiség és tekepálya. Az udvarban istálló, pajta, kocsifélszer, mo-
sókonyha és jégverem. Az épülethez 816 négyszögöl kert és 2⁰⁰
négyszögöl szántóföld is tartozik — és mindez szabad kézből eladó.

Tudakozodni lehet a tulajdonosnál. — Czim:

Nagy Károly Szigetvár

Kanizsai országút 37. szám.

Biztos gyógyulást

talál mindenki a felette fájdalmas bajok
**Rheuma — Csuz
Ischias — Zsába ellen.**

ha csak egyszer is megpróbálja
AZ ÚJ SZERT.

"SAMOL" egy kendő, mely K. 1.50 és
K. 2. 50-és (sokáig tartó tubusokban
a legújabb gyógyszerárban kapható.

SAMOL

Ha lakóhelyén levő gyógyszerárban
"SAMOL" még nem volt, kérlek
tesztet írni a fővárosnak.

FILO JÁNOS gyógyszerész, Budapest,
Mátyás-ter 3.

"SAMOL" oly eddig ismeretlen, hatásos alkut-
részt tartalmaz, melynek előállítás a legtöbb
általában szabadalmi jog van. A Budapesti ken-
betegsegélyző pénztár kórházában, más szá-
mos kórházban, orvosok és magánosok által
kipróbálva. Használati utasítás és orvosi véle-
mények minden tubusnál.

Legszebb és olcsó

ALKALMI AJÁNDÉK

egy elegáns parfüm manicür vagy fésű kazetta.

"Angyal" krém, orvosiilag megvizsgált tiszta tejből ké-
szült, gyöngyvirág-állatu mesés hatásu krém, mely az
arcnak úde színt ad, foltokat, műtészeti és mindenféle
kiütéseket rágtán eltávolít.

Ára
1 korona.

1 nagy üveg ára: "Angyal" szájríz, legjobb antiszeptikus, a fogkö lerak-
kódását megakadályozó fogvíz, mely a szájüreget de-
szinficiálja és annak állandó kellemes ízt kölcsönöz.

Dr. VAMOS-féle sósborszesz menthollal kevert, erős borszesz,
mely 1-2-szeri bedörzsölés után mindenféle rheumatikus fájdalmat
megszüntet. Ára 1 korona.

Dr. VAMOS és FÜREDI PÉCS

új városház
épületében.

fényesen berendezett "Angyal" drogeria.

Alkalmi vétel!

A karácsonyi idényről vissza maradt áruk
mélyen leszállított árakon
kerülnek eladásra.

Maradékok félárban!

Deutsch Dávid fia

divatárúházaiban SZIGETVÁROTT.